

4. [Електронний ресурс] режим доступу
<http://maidan.org.ua/2016/02/dmytro-kozyrenko-yak-futbolnyj-ultymatum-dopomohaje-osvojity-90-hektariv-terytoriji-v-tsentrji-poltavy/>

Annotation

The article reviews modern techniques and methods of forming the sectional housing. The urban planning features are analized on the example of Poltava city.

Keywords: comfortable habitation, sectional buildings and modern town planning techniques.

Аннотация

В статье рассмотрены современные приемы и методы формирования секционного жилья. Проанализированы градостроительные особенности на примере города Полтава.

Ключевые слова: комфортное жилье, секционные дома, современные градостроительные приемы.

УДК 711.4

Удовиченко О.С.

директор проектного та науково-дослідного інституту «Харківський ПромбудНДпроект», доцент кафедри містобудування ХНУМГ ім. О.М. Бекетова.

СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ТЕРИТОРІЙ МІСТА ХАРКОВА

В статті розглянуті стратегії інноваційного розвитку промислових територій міста Харкова. Визначені стратегії покладені в розвиток промислових територій, запропонована модель передового розвитку виробничих територій з перспективою формування технополісів, технопарків, реконструкції та реновації промислових територій.

Ключові слова: виробничі території, інноваційний розвиток, технополіс, технопарк, реконструкція, реновація, промислова зона, промисловий район, територія науково-виробничої забудови, стратегія передового розвитку, реновація, реструктуризація.

Постановка проблеми. Питання раціонального використання виробничих територій в умовах розвитку новітніх технологій в сучасній науці приділяється значна увага. Необхідне впровадження містобудівної політики, спрямованої на стимулування раціонального використання земельних ресурсів. Залучення

інноваційних технологій обумовлює потреби в особливих, науково обґрунтованих змінах планування промислових територій та прилеглих до них міських територій.

Застосування інноваційних стратегій вирішує питання управління, планування та реалізації інноваційних проектів, має справу з процесом передбачення змін в економічній ситуації, пошуком і реалізацією шляхів виживання і стійкого розвитку.

Ступінь вивчення проблеми. Вивчаючи закордонний досвід спостерігаємо розвиток технополісів, технопарків, створення і розвиток промислово-інноваційних кластерів.

На основі вивчення та узагальнення закордонного досвіду зроблено висновок, що технопарки, технополіси та інші різновиди техніко-впроваджувальних зон стали *стратегічним інструментом* політики нового економічного розвитку різних країн світу.

Мета публікації. Метою цієї наукової публікації є дослідження розвитку виробничих територій м. Харкова та визначення стратегій розвитку промислових формувань на різних етапах розвитку міста.

Виклад основного матеріалу. У містах України, при розробці окремих генеральних планів міст в даний час недостатньо враховуються всі фактори і спрямованості розвитку промислових територій. Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що перетворення промислових територій мають закономірний, циклічний характер і детерміновані низкою факторів, насамперед розвитком самого міста.

Розглянуті стратегії інноваційного розвитку виробничих територій м. Харкова за генеральними планами 1983 р., 2003 р. та внесення змін 2013 р.

Стратегія розвитку виробничих територій за генеральним планом 1983 р. (виробничо-сировинне освоєння території, раціональне, економічне освоєння території, раціональне розміщення виробничих сил, економічний розрахунок, ефективність будівництва та експлуатації виробництва) – «Інерційний» розвиток територій промислових формувань.

«Інерційний +» розвиток виробничих територій за генпланом 2003 р. - фокусування політики переважно на підтримці економічної стабільності та низьких параметрів бюджетних витрат на науку, інновації та інвестиції в людський капітал. Відсутність масштабних цілеспрямованих зусиль, спрямованих на інноваційний розвиток.

Внесенням змін до генерального плану 2003 р. в 2013 р. запропонована стратегія «Наздоганяючого» розвитку територій - не тільки переозброєння всіх сфер діяльності на основі імпортних аналогів, але і на локальне (точкове) стимулювання розвитку власних етапів розвитку.

Аналіз тенденцій розвитку промисловості міста підтверджує, що в прогнозному періоді вона збереже свою містоутворючу роль, хоча в дещо реструктуризованому вигляді: стабілізується доля машинобудівної галузі з посиленням обслуговуючих галузей сфери невиробничих підприємств.

Стратегія організації і розвитку промислових територій базується на адекватній оцінці існуючого положення з урахуванням економічних, містобудівних, демографічних і інших аспектів.

У стратегічному плані розвитку Харкова до 2020-2030 рр. майбутнє міста у розвитку інноваційних технологій і наукомістких галузей виробництва, створенні технопарків, місто має у своєму складі основні об'єкти, для розвитку технопаркових структур.

З урахуванням неоднорідності і специфіки окремих промислових зон за величиною території, фактичним використанням, конфігурацією і розмірами земельних ділянок, параметрами забудови близькості житлових об'єктів і територій природного комплексу, інших зовнішніх обмежень, пропонується в місті Харкові встановити наступні типи промислових зон – промислова територіальна зона, промислова зона виробничого або спеціалізованого промислового типу, промислова зона суспільно-виробничого або науково-виробничого типу.

Рекомендації по стабілізації та модернізації промисловості міста, або підвищення рівня її конкурентоспроможності:

- Провести інвентаризацію і розробити паспорти територій підприємств;
- Для моніторингу промислових територій розробити критерії оцінки конкурентоспроможності території;
- Розробити інструменти (механізм) забезпечення конкурентоспроможності промислової території;
- Розробити середньострокову програму розвитку промисловості та основних містоутворюючих підприємств міста по кожному адміністративному району;
- Розробити ТЕО формування сучасних науково-промислових комплексів на базі стратегично-перспективних підприємств як для держави так і міста (Авіаційне підприємство, ФЕД, Турбоатом, Електротяжмаш, завод Малишева та ін.);
- Розробити економічний механізм добровільного вилучення потенційно "надлишкової" ("резервої") промислової території підприємств.

Стратегія передового розвитку покладена до моделі інноваційного розвитку виробничих територій – відповідність довгостроковим цілям і завданням, зазначеним в концепції довгострокового розвитку. Зусилля органів

управління що до впровадження інноваційних процесів у всіх сферах діяльності, значні підвищення їх ефективності, концентрація зусиль на проривних науково - технологічних напрямах, які дозволяють різко розширити застосування стратегій інноваційного розвитку.

Зміна функціонального значення територій і об'єктів з розміщенням – для технопарків наукових центрів, офісних та лабораторних приміщень; корпусів експериментального (серійного) виробництва, складських комплексів та резервних територій. До складу технополісів додатково – орендне житло (апартаменти), постійне житло; готелі, школи і дитячі сади, медичні установи; торговельні комплекси та розважальні центри, центри громадського харчування, спортивні споруди і т.д.; рекреаційні, озеленені території; резервні території.

Містобудівна оцінка розташування «Технополісу Рогань» розроблена інститутом «Харківський ПромбудНДІпроект», технополіси Іванівський, Диканівський і Баварський пропонується сформувати на базі територій промислових зон, включаючи або примикаючи до охоронних зон річок Лопань та Уди. За пропозиціями моделі стратегії передового розвитку передбачається в т.ч. впорядкування територій охоронних зон річок, зон відпочинку та суміжних територій з реновацією під сельбищну та громадську забудову.

Головні напрямки містобудівного інноваційного розвитку промислових територій м. Харкова, що реалізуються на трьох рівнях:

1. *Рівень регіону:*

- інноваційний розвиток промислових зон, формування на їх територіях технопарків, технополісів, виробничих та інноваційно-технологічних кластерів, індустріальних (промислових) парків, територій інноваційного розвитку;
- перебазування за межі міста підприємств, які мають низький рівень бюджетної ефективності або не відповідають стандартам екологічної;
- розробка та реалізація містобудівної політики, спрямованої на стимулювання раціонального використання земельних ресурсів.

2. *Рівень міста:*

- реструктуризація промислових територій з метою підвищення ефективності використання;
- реконструкція об'єктів інженерного забезпечення промформувань впровадженням ефективного використання інженерних та територіальних ресурсів з урахуванням широкого вживання ресурсозберігаючих технологій;
- рішення транспортних схем промформувань з урахуванням змін вантажообсягу, пасажирських потоків, реструктуризації підприємств і

чисельності працюючих та формування передзаводських майданчиків з розміщення автостоянок легкового та вантажного транспорту.

3. *Наслідки розвитку промислових територій:*

- оздоровлення зон річок і водойм шляхом звільнення берегів від промислової забудови. Забезпечення режиму водоохоронних зон водних об'єктів на суміжних з охоронними зонами промисловими підприємствами та умови їх використання;
- введення поняття охоронної зони між сельбіщними і промисловими територіями виходячи з розрахунку розмірів санітарно-захисних зон підприємств та необхідності реновації, реконструкції або технічного переоснащення промислових об'єктів;
- ліквідація відвалів ливарного та інших виробництв шляхом переробки і утилізації, подальшого проведення санації та рекультивації земель, визначення можливості їх подальшого використання.

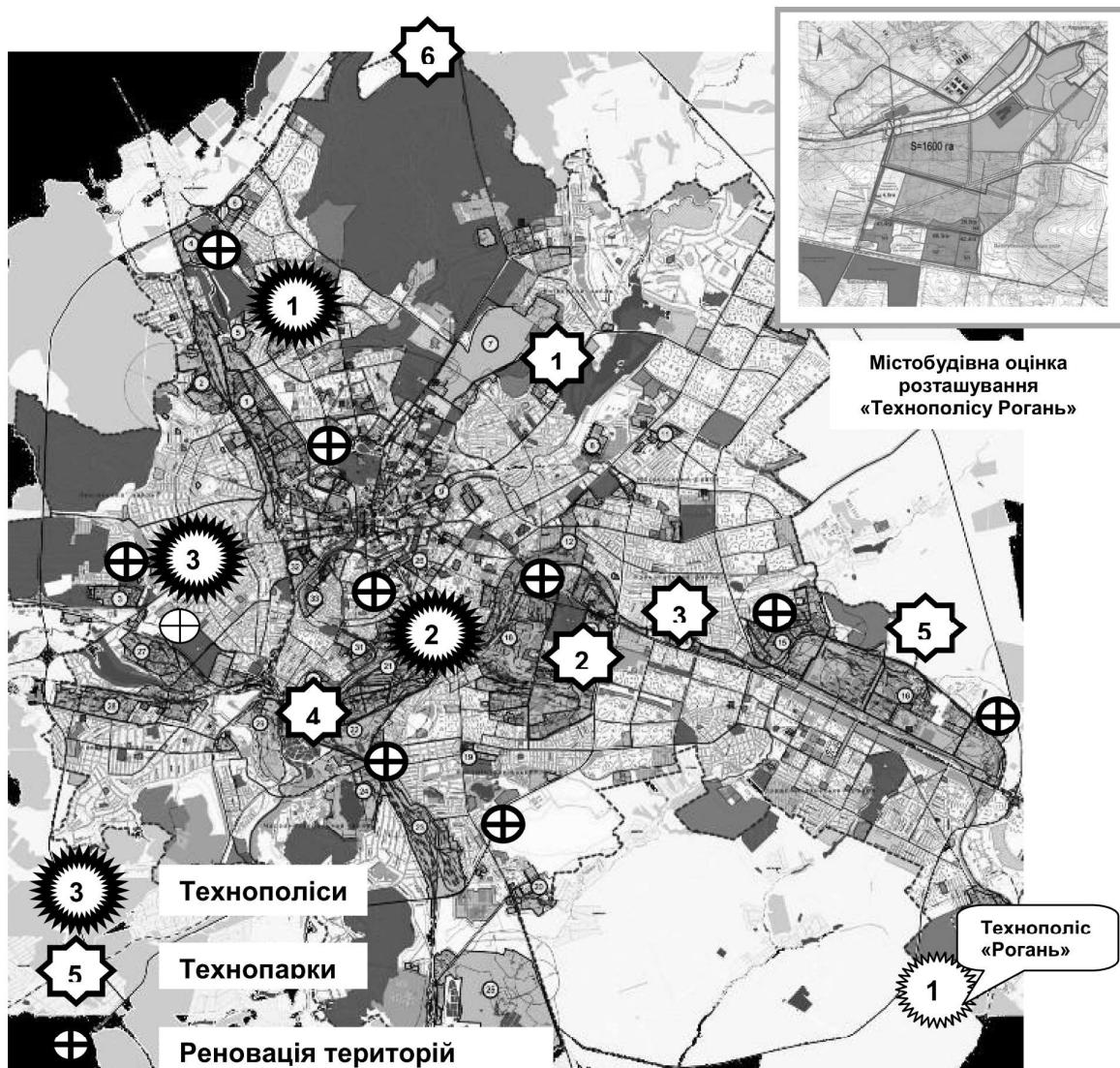

Схема передового розвитку промислових формувань м. Харкова.

Висновки. Після багатьох років посиленого будівництва постіндустріальної економіки промисловість повертається на порядок денний в розвинених країнах. Економісти все частіше говорять про нову промислову революцію. Застосування інноваційних стратегій вирішує питання управління, планування та реалізації інноваційних проектів, має справу з процесом передбачення змін в економічній ситуації, пошуком і реалізацією шляхів виживання і стійкого розвитку. В основі інноваційного розвитку міста лежить системна, комплексна організація впровадження інновацій, яка є результатом наукових досліджень і розробок. Інноваційна політика повинна визначати стратегію розвитку міста.

Список літератури

1. Удовиченко А.С. Инновационные стратегии развития города: Учебное пособие / А.С. Удовиченко, Х. Монхлюс. – Харьков: «Оперативная полиграфия», 2015. – 120 с.
2. Розділ: «Аналіз стану та використання промислових та комунально-складських територій міста» до генерального плану 2003р. Г.Ф.Федак, О.С.Удовиченко, С.Ю.Слободянік, Б.І.Терентьев, В.М.Король.
3. Проект внесення змін до генерального плану м. Харкова 2003 р. Розділ: «Аналіз стану та використання промислових та комунально-складських територій міста» 2013р. О.С.Удовиченко, Г.Ф.Федак, С.Ю.Слободянік, Б.І.Терентьев, В.М.Король.

Аннотация

В статье рассмотрены стратегии инновационного развития промышленных территорий города Харькова. Определенные стратегии положены в развитие промышленных территорий, предложена модель передового развития производственных территорий с перспективой формирования технополисов, технопарков, реконструкции и реновации промышленных территорий.

Ключевые слова: производственные территории, инновационное развитие, технополис, технопарк, реконструкция, реновация, функциональное зонирование, промышленная зона, промышленный район, территория научно-производственной застройки, стратегия передового развития, реновация, реструктуризация.

Abstract

In the article the influence strategies for innovation development of industrial areas of the city of Kharkiv, defined the strategy put into the development of

industrial areas, the proposed model of advanced industrial areas with the prospect of forming techno, technology parks, reconstruction and renovation of industrial areas.

Keywords: production area, innovative development, technopolis, technopark, reconstruction, renovation, functional zoning, industrial area, industrial area, the area of scientific and industrial development, advanced strategy development, renovation, restructuring.

УДК 711. 4

А.С. Хахалина

аспирантка каф. Градостроительства

Харьковский Национальный университет городского хозяйства

имени А. Н. Бекетова

ГУМАНИСТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ФОРМИРОВАНИЯ БЕЗБАРЬЕРНОЙ АРХИТЕКТУРНОЙ СРЕДЫ

Аннотация. В статье рассмотрена проблема формирования безбарьерной архитектурной среды в контексте гуманизации. Рассмотрены исторические истоки гуманизации архитектурной среды и современные научные подходы к решению проблемы.

Ключевые слова: маломобильные группы населения, безбарьерная городская среда, гуманизация городской среды, маршрут.

Постановка проблемы. Проблема организации среды доступной для маломобильных групп населения (МГН) является одним из мировых архитектурных трендов, который начал развиваться и в Украине. Важным шагом в решении данной проблемы является ее рассмотрение с точки зрения создания гуманного безбарьерного пространства.

Гуманизация архитектурной среды рассматривается в данной работе как ее «...совершенствование в целях достижения физического, психологического и духовного комфорта человека в искусственном окружении...». [5]

Формулировка целей статьи. Целью статьи является исследование проблемы гуманизации среды в процессе формирования безбарьерного архитектурного пространства и раскрытие содержания методики решения заявленной проблемы.

Анализ последних исследований. Основой исследования стали труды по вопросу формирования безбарьерной городской среды Иодо И.А., Хачатрянц К.К., Б Мезенцев, В.А. Цветков, Н.В. Шолух, Н.Н. Якимова, А.Н. Терягова. В них отражены различные подходы к решению проблемы адаптации